

Євген Карпінєць

Піст. Таке величне і, водночас, загадкове слово. Коли промовляємо його, перед очима мимоволі постає краєвид безкрайньої пустелі, якою мандрує задуманий і втомлений мандрівник. Напевно, у більшості з нас це слово також викликає й асоціації, пов'язані з чисельними обмеженнями та заборонами. І здається, що чим ти молодший, тим більше піст сковує твої дії, не дає робити звичних справ та обмежує те, до чого так звик і що так сильно любиш. Знову довжелезні черги в храмах до сповіді, де замість умиротворення та покаяння, частенько можна побачити щось зовсім протилежне; знову екзакуції (тортури) над власним тілом у вигляді чисельних поклонів, обмеження в їжі тощо. А чим же ж насправді є отой сорокаденний проміжок часу – Великий піст – здатний освятити та преобразити усіх людей незалежно від віку та статі?

Отож, як ми вже сказали, у кожного є власне уявлення і розуміння, що собою являє піст. Це певний вихід з орбіти буденного життя, а також – відмова від тих речей і звичок, без яких, як нам здається, жити й існувати просто неможливо. Натомість, змінивши ритм життя, радісний танець на покайний поклон, веселу мелодію на благальне взивання «помилуй мене, Боже», припадаючи до долівки храму і піднімаючи вгору погляд, ми можемо споглядати на хресті Спасителя світу. Разом з тим усвідомлювати, що наш Господь заради всіх без винятку погодився прийняти смерть, аби уможливити кожному входження у радість Його воскресіння. Однак для цього потрібно і нам понести на собі невелику частку Його страждань, те ярмо, котре є і любим, і легким водночас згідно зі словами Ісуса Христа (див. Мт 11, 30).

У часі Великого посту Бог невидимо доторкається людини і кличе за собою відомими нам із Євангелія словами: «Коли хто хоче йти за мною, нехай себе зречеться, візьме на себе хрест свій і йде за мною» (Лк 9, 23). Однак чи готова розумна істота, створена на образ і подобу Всевишнього, піти, поміняти матеріальний світ з його благами, у якому всім так добре та зручно, на обмеженість чи стриманість в їжі, словах, звичках заради того єдиного, аби гідно зустрітися з Христом та злучитися із Ним? Далеко не завжди. Щоб вона могла зробити це з легкістю, перед нею стоятиме чітке завдання – відповісти собі на одне запитання: хто я є – раб Божий, чи раб гріха? Справа в тім, що людина, шукаючи безнастанно земних утіх та задоволення, забуває про єдину ціль – досягнення Царства Божого. Таким чином віддаляючись остаточно від свого Творця, вона потрапляє у полон численних пристрастей, які починають оволодівати нею. Ось такими невтішними, на жаль, є реалії сьогодення. Натомість, коли настає Великий піст, людина неначе отримує ще одну нагоду стати вільною. Для цього їй спочатку слід визначитися, що керує нею, диктує свої умови, заставляє у повсякденному житті найбільше приділяти уваги та часу,

щоб змогти рішуче, застосувавши силу волі, відмовитися чи обмежити себе від цього. На перший погляд може здатися, що ти втрачаєш щось для себе добре та корисне, однак, насправді, поступово почнеш звільнятися від засилля матерії та пристрасного ставлення до неї. Ясна річ, що для того, аби розібратися у власних немочах, добре було б мати досвідченого духівника, якому зі сторони видніше, у чому в першу чергу маємо себе обмежити та які маємо можливості.

Ще один важливий аспект Великого посту – молитва. Через неї ми зустрічаємося, спілкуємося, просимо і прославляємо Бога. Через неї і Він промовляє до нас. Хоча й здається, що промовляємо завчені, формальні фрази, але вони вводять нас у спілкування з Ним, дають зрозуміти, що Він – особа, яка бажає зустрітися з нами, а кожна зустріч з Ним щось змінює в нас.

Як віра без діл мертва (Як 2, 26), так і піст без милосердя мертвий. Тут йдеться не тільки про милосердя у фізичному вимірі (гроші, допомога), а й у духовному: коли когось підтримаємо на душі, комусь пробачимо, комусь приділимо свій час і виявимо турботу. Нам потрібно озирнутися навколо, побачити тих, хто знаходиться поряд і страждає. Всі вони так потребують нас!

І, на кінець, виникає питання: чи все вище перераховане – піст, молитва, милостиня - маємо творити тільки в дні Великого посту? Чи не є це все нашим щоденним обов'язком? Чи не звужуємо ми часові рамки жити свято? Поводитись благочестиво маємо завжди! У дні святої Чотиридесятниці нам, як ніколи, випадає чудова можливість навчитися стримувати язик, подавляти гнів, віддалятися від суєти і творити милостиню. Таким чином прийде і навик творення добрих діл. А він так потрібен усім, хто мріє про зміну обличчя нашого старого світу – сумної матінки України!

Євген КАРПІНЕЦЬ А чому постиш Ти?//СЛОВО № 1 (65) 2016